

Eindrapport

Vereffening commissie

Boedel

Land Nederlandse Antillen

4 december 2014

De Vereffeningcommissie ingesteld bij Onderlinge regeling van oktober 2010

Eindrapport van de Vereffeningcommissie ter vaststelling van:

- de Boedelbalans van het Land Nederlandse Antillen per 9 oktober 2010;
- de toedeling van de activa en passiva naar de drie rechts opvolgende landen;
- de vereffening van de daaruit blijkende onevenwichtigheden.

Hoofdstukindeling:

- I. Inleiding en context;**
- II. Verantwoording van de Vereffeningcommissie;**
- III. Boedelbalans van het Land Nederlandse Antillen per 9 oktober 2010, voorzien van een Bevindingenrapport van KPMG;**
- IV. Advies Toedeling van de activa en passiva naar de drie rechts opvolgende landen;**
- V. Vereffeningssakkoorden.**

I. Inleiding en context

De Slot Ronde Tafel Conferentie van het Koninkrijk der Nederlanden, gehouden op 9 september 2010 te Den Haag, Nederland, heeft besloten tot opheffing van het Land Nederlandse Antillen.

De conferentie stelt vast dat Curaçao en Sint Maarten, met inachtneming van het onder I (het overheidsapparaat van Curaçao en het overheidsapparaat van Sint Maarten voldoen aan de gestelde criteria) en II (de ontwerp-Staatsregelingen en ontwerp-organieke wetten voldoen aan vastgestelde criteria) vermelde en met de instemming van de Staten-Generaal met de benodigde rijks wetten, voldoen aan de voorwaarden om de status van land binnen het Koninkrijk te verkrijgen.

De conferentie stelt vast dat de rijkswet tot wijziging van het Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen in werking kan treden op 10 oktober 2010.

Op 15 maart 2010 heeft de voorzitter van de Projectgroep Financiën - een gezamenlijke werkgroep van Nederland, de Nederlandse Antillen en de eilandgebieden - aan de Minister van Financiën van de Nederlandse Antillen per schrijven geadviseerd om de juridische overgang van de boedel van het land Nederlandse Antillen (de rechtsopvolging) op basis van een Algemene Maatregel van Rijksbestuur te regelen. De uit de juridische overgang van de boedel voortvloeiende verdeling zal mogelijk niet op alle onderdelen met een economisch rechtvaardige verdeling overeenkomen. Die economische verdeling komt tot uitdrukking in de in de Commissie Inventarisatie en Waardering Boedel Land Nederlandse Antillen vastgestelde verdeelsleutel. Na een vergelijking van de waardes ten gevolge van de juridische overgang en de waardes op basis van de economische verdeling dient een financiële afrekening tussen de rechtsopvolgers plaats te vinden.

In samenspraak met de rechtsopvolgende landen zijn twee besluiten vastgesteld:

- a. De Onderlinge regeling in de zin van artikel 38 eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk inzake de verdeling over de landen Curaçao, Sint Maarten en Nederland van de economische waarde van de rechten en verplichtingen die van het land de Nederlandse Antillen overgaan op Curaçao, Sint Maarten en Nederland (Onderlinge regeling Vereffening boedel land Nederlandse Antillen);
- b. Het besluit houdende regels met betrekking tot de opvolging onder algemene titel in de rechten en verplichtingen van het land de Nederlandse Antillen naar burgerlijk recht (Rijksbesluit rechtsopvolging burgerlijke rechten en verplichtingen Nederlandse Antillen).

De Vereffeningcommissie is ingesteld bij de Onderlinge regeling Vereffening boedel land Nederlandse Antillen. De artikelen 7 tot en met 13 bevatten de kaders voor het functioneren van de Vereffeningcommissie.

Artikel 16 van de Onderlinge regeling Vereffening boedel land Nederlandse Antillen bepaalt dat deze vervalt met ingang van 1 januari 2014.

Gezien het feit, dat de Vereffeningcommissie niet gelijktijdig met het in werking treden van deze Onderlinge regeling haar werkzaamheden heeft kunnen aanvangen, hebben de drie ministers op verzoek van de Vereffeningcommissie besloten om de werking van de regeling met 1 jaar te verlengen.

De strekking van de onderlinge regeling:

De boedel van het voormalige land de Nederlandse Antillen zal verdeeld moeten worden over de opvolgers: Curaçao, Sint Maarten en - voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba - Nederland. De rechten en verplichtingen die van de Nederlandse Antillen overgaan op de drie entiteiten vertegenwoordigen een economische waarde. De juridische verdeling van de rechten en verplichtingen vindt plaats op grond van objectieve maatstaven. Het is denkbaar dat het resultaat van die verdeling een economisch onevenwichtig resultaat oplevert. Daarvoor zal dan compensatie geleverd moeten worden.

Om de omvang van de boedel van de Nederlandse Antillen in kaart te brengen en te waarderen is bij besluit van de Gouverneur de "Commissie inventarisatie en waardering boedel van de Nederlandse Antillen" ingesteld.

Deze Commissie onder voorzitterschap van drs. A. Romero heeft in september 2010 haar concept eindrapport met de inventarisatie en waardering van de onderscheiden boedeldelen per ultimo 2008 uitgebracht aan de Minister van Financiën van de Nederlandse Antillen.

De Vereffeningcommissie heeft besloten om deze inventarisatie en waardering per ultimo 2008 zoveel als mogelijk te actualiseren naar de datum van 9 oktober 2010.

Daartoe heeft de commissie de voorzitter van de "Commissie Inventarisatie en waardering boedel Nederlandse Antillen" verzocht om met een kleine commissie van deskundigen deze actualisering te verrichten met gebruikmaking van de diensten van de Stichting Overheidsaccountants Bureau (SOAB).

Per 27 oktober 2014 heeft deze kleine commissie verslag uitgebracht aan de Vereffeningcommissie in de vorm van een Boedelbalans per 9/10/2010. De Vereffeningcommissie heeft besloten om een derde onafhankelijke partij een bevindingenrapport te laten opstellen. Na een niet-openbare aanbesteding, waarbij 5 accountantskantoren zijn uitgenodigd om offerte uit te brengen, is de opdracht na een zorgvuldige selectieprocedure in 2012 en de vervolgoopdracht in 2013 verstrekt aan KPMG.

Dit is geen controle opdracht maar een opdracht om te komen tot een rapport van feitelijke bevindingen. Op basis hiervan zal de commissie eigen conclusies trekken. Voor deze opdracht is gekozen i.p.v. voor een controleopdracht, omdat bij een controle opdracht er naar alle waarschijnlijkheid toch geen goedkeurende accountantsverklaring zou zijn afgegeven, waardoor de kosten voor de accountant alleen maar hoger zouden zijn geworden.

Deze Boedelbalans vormt de basis voor de toedeling van de economische waardes van de activa en passiva (rechten en verplichtingen) naar de drie rechtsopvolgende landen.

De Vereffeningcommissie heeft daartoe een Toedelingsvoorstel geconcipeerd dat eveneens aan KPMG voor een bevindingentoets is voorgelegd. Uiteindelijk zal dit Toedelingsvoorstel moeten leiden tot een Vereffeningsovereenkomst dat door de drie betrokken Ministers zal moeten worden geaccordeerd.

Dit eindrapport betreft de boedel van de entiteit het land de Nederlandse Antillen.

De ontmanteling van het land de Nederlandse Antillen heeft eveneens consequenties voor de bij wet ingestelde Instellingen: het Algemeen Pensioenfonds Nederlandse Antillen (APNA); de Sociale Verzekeringsbank Nederlandse Antillen (SVB); de Bank van de Nederlandse Antillen (BNA); en het Bureau Ziektekosten Verzekering belast met de uitvoering van de Algemene Verzekering Bijzondere ziektekosten (AVBZ).

De vermogens van deze bij wet ingestelde instellingen (alsmede de activa en passiva) zijn opgenomen in de Boedelbalans, die bij dit rapport wordt aangeboden. De vaststelling en waardering van de activa en passiva én de

toedeling naar de drie rechts opvolgende instellingen is bij separate rijksbesluiten geregeld.

De Onderlinge regeling rechtsopvolging en boedelscheiding APNA en de opvolging van enkele aanverwante regelingen van 1 oktober 2010 is de basis voor de werkzaamheden van de Stuurgroep Boedelscheiding APNA onder voorzitterschap van de directeur APNA.

Onder verantwoordelijkheid van de Vereffeningcommissie heeft deze Stuurgroep de gecontroleerde boedelbalans per transitiedatum opgesteld. Het eindrapport omvat een gedetailleerd verslag van de berekeningen van de aandelen, de waardering van de verschillende activa en passiva, de gecontroleerde boedelbalans en het accountantsverslag. Tenslotte stelt het rapport de definitieve verdeling van het vermogen vast met verrekening van de bevoorschotting in 2010. De Vereffeningcommissie heeft - na een vraag van de Stuurgroep - besloten dat er geen verrekening van mogelijke goodwill tussen de pensioenfondsen APC, PCN en APS zal behoeven plaats te vinden. De pensioenverplichtingen van landsambtenaren met als laatste standplaats Aruba, die indertijd hebben gekozen voor het APNA als pensioenfonds, zijn als schuld van het land Nederlandse Antillen ten bedrage van ANG 30,9 miljoen opgenomen in de boedelbalans.

Op 10 september 2014 heeft de Vereffeningcommissie het eindrapport aangeboden ter finale vaststelling aan de Ministers van Financiën van Curaçao en Sint Maarten en aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De drie ministers hebben hun goedkeuring gehecht aan het rapport van de Stuurgroep, zodat de definitieve toedeling van het vermogen van het voormalige APNA aan de pensioenfondsen van Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland nog in 2014 kan worden afgerond.

De Onderlinge regeling boedelscheiding Sociale Verzekeringsbank Nederlandse Antillen van 1 oktober 2010 bepaalt de splitsing van het vermogen van de SVB Nederlandse Antillen en van de door de SVB NA beheerde fondsen.

De uitvoering van deze splitsing is in handen van een werkgroep waarin de rechtsopvolgende landen deelnemen. Op het moment van het verschijnen van

het eindrapport van de Vereffeningcommissie boedel land Nederlandse Antillen is de definitieve splitsing en toedeling nog niet afgerond.

De Onderlinge regeling boedelscheiding AVBZ fonds Nederlandse Antillen van 1 oktober 2010 regelt de splitsing van het vermogen van het AVBZ fonds en toedeling van de AVBZ gerechtigden. Op ambtelijk niveau is deze splitsing voorbereid. Op het moment van het verschijnen van het eindrapport van de vereffeningcommissie boedel land Nederlandse Antillen is de definitieve splitsing en toedeling nog niet gerealiseerd.

Voor de vaststelling en toedeling van het vermogen van de Bank Nederlandse Antillen heeft politieke besluitvorming plaats gevonden. In 2008 heeft een werkgroep het vermogen per ultimo 2005 vastgesteld.

Aangezien de BNA is voortgezet als Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten heeft geen daadwerkelijke splitsing van het vermogen plaatsgevonden. In de politieke besluitvorming is wel overeengekomen dat Nederland een deel van het vermogen zal verkrijgen, aangezien de taken van de BNA op het grondgebied van Bonaire, Sint Eustatius en Saba zijn overgenomen door de Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten Nederland.

Daartoe heeft in juni 2013 een overboeking plaatsgevonden naar de huisbankier van de Staat der Nederlanden van € 38.751.747, 48.

Naast deze instellingen zijn er nog andere bij wet ingestelde landsinstituten. De waarde van deze instituten is in de boedelbalans opgenomen. Het betreft de volgende instellingen:

- De Postspaarbank;
- De Universiteit van de Nederlandse Antillen;
- De Landsloterij van de Nederlandse Antillen;
- Het Bureau Telecommunicatie & Post;
- Het Bureau Intellectuele Eigendommen.

De Postspaarbank, de UNA, de Landsloterij en het Bureau Intellectuele Eigendommen zijn onverdeeld toebedeeld aan het land Curaçao.

Het dossier met betrekking tot het Bureau Telecommunicatie & Post (BT&P) is tot de datum van het verschijnen van dit eindrapport niet afgerond. De

commissie heeft moeten constateren dat er verschillende interpretaties zijn van de vordering die BT&P heeft op Sint Maarten. Volgens de gecertificeerde jaarrekening per 9 oktober 2010 van BT&P staat een vordering open op het land Sint Maarten van ANG 16 miljoen.

De taken van dit bureau zijn vooruitlopend op de ontmanteling per 10 oktober 2010 eerder in 2010 overgedragen - voor zoverre het belang had op Sint Maarten - naar het eilandgebied Sint Maarten. De invordering van de concessie en vergunningsrechten vanaf het moment van overdracht van taken heeft al dan niet door het in Sint Maarten opgerichte bureau plaats gevonden.

De Vereffeningcommissie adviseert om dit dossier in het kader van de politieke besluitvorming nogmaals grondig te doen onderzoeken.

II. Verantwoording van de Vereffeningcommissie.

De Onderlinge regeling vereffening boedel land Nederlandse Antillen is in werking getreden op 10 oktober 2010. Het lag in de bedoeling om de commissie zo snel als mogelijk na 10 oktober 2010 in functie te laten treden. Echter door vertraagde besluitvorming in de benoemingen van de voorzitter en leden heeft eerst op 26 april 2011 de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mr.J.P.H.Donner de aanstellingsbeschikkingen ondertekend.

De Minister heeft de aanstelling bekrachtigd van Mr. F. Metry, voorzitter, woonachtig in Curaçao; A.C. Cijntje R.A., lid namens Curaçao; J.M.A. James, lid namens Sint Maarten; en J. Maan A.A., lid namens Nederland. Drs. R.J. Cornax, woonachtig in Curaçao en liaison van het Ministerie van Financiën Nederland in de West, is aangewezen als secretaris.

De Vereffeningcommissie heeft haar werkzaamheden verricht op basis van de haar toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Artikel 10 van de Onderlinge regeling vereffening boedel land Nederlandse Antillen: De Commissie bepaalt haar eigen werkwijze. Zij kan zich laten bijstaan door ambtenaren van de landen en door deskundigen van buiten haar midden. De voorzitter, leden en secretaris hebben onderling afspraken gemaakt over door hen te verrichten werkzaamheden. Ieder lid dat een land

vertegenwoordigt heeft op zich genomen om met bestuurders en ambtenaren van dat land de voortgang van de werkzaamheden te bespreken en om specifieke vraagstukken aan de orde te stellen.

De drie leden en de secretaris hebben in vele dossiers onderzoek verricht en adviezen opgesteld aan de commissie. De voorzitter treedt namens de commissie op als woordvoerder naar de media.

De commissie heeft in haar zittingsduur 21 maal vergaderd, 10 maal in plenaire vergadering in Curaçao en 11 maal via een videoconferentie.

In haar zittingsperiode heeft de commissie vier maal tussentijds verslag gedaan aan de drie betrokken Ministers. Deze verslagen bevatten een compilatie van de vergaderingen alsmede bijzondere attentiepunten.

De commissie heeft hetzij in voltallige samenstelling, hetzij door enkele vertegenwoordigers informatieve bijeenkomsten gehad met de Minister President van Sint Maarten en de voormalige Minister van Financiën van Curaçao.

Eveneens zijn bestuurders van de Openbare Lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius in een vergadering geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden. Tenslotte hebben twee informatieve bijeenkomsten plaatsgevonden met het College Financieel Toezicht.

De Commissie heeft zich bij haar werkzaamheden tevens laten leiden door het Rijksbesluit rechtsopvolging burgerlijke rechten en verplichtingen Nederlandse Antillen.

Artikel 4 van dit Rijksbesluit regelt dat de rechten en verplichtingen van de Nederlandse Antillen, voortvloeiend uit een door of namens dat land gesloten overeenkomst, overgaan op het land waar die prestatie moet worden geleverd of het land dat die prestatie uitsluitend kan leveren.

Bij de aanvang van haar werkzaamheden in april 2011 heeft de commissie mogen constateren dat de toenmalige Secretaris-Generaal van Financiën van Curaçao in goed overleg met de liaison van het Ministerie van Financiën Nederland was overeengekomen dat nog niet door het land Nederlandse Antillen afgehandelde vorderingen van crediteuren - die prestaties hadden geleverd vóór 10 oktober 2010 - door het Ministerie van Financiën van Curaçao

bij wijze van voorschot op een nader te bepalen afhandeling zouden worden verrekend. De toenmalige Minister van Financiën van de Nederlandse Antillen had twee rekeningen Gouvernement Speciaal bij de CBCS geopend om daar de per 10 oktober 2010 resterende liquide middelen in de valuta ANG en Euro te storten. De ANG rekening Gouvernement Speciaal is gebruikt om de betalingen te doen verrichten.

Hoewel volgens het Besluit Rechtsopvolging de opvolgende landen het beheer van de boedel na 10 oktober 2010 op zich hadden moeten nemen, heeft de Vereffeningscommissie in overleg met de drie landen besloten de ingezette lijn om crediteuren te betalen te continueren. Met name het belang van de liquiditeitspositie van de grote aantallen crediteuren heeft bij deze beslissing zwaar gewogen.

Uiteraard heeft de commissie andere opties besproken, zoals het toedelen van de saldi per eind april 2011 van de eerder genoemde rekeningen Gouvernement Speciaal op basis van de generieke verdeelsleutel aan de drie rechts opvolgende entiteiten.

Uiteindelijk heeft de commissie besloten om een "postbus" voor de crediteuren te openen in Curaçao, Sint Maarten en Bonaire. Met een advertentie in de lokale kranten is deze voorziening aangekondigd.

De commissie heeft de binnengekomen vorderingen en oude rekeningen vervolgens getoetst en na toetsing overgedragen aan de Directie Financiën van Curaçao, die door de commissie gemandateerd was om betalingen te verrichten. De commissie heeft de Stichting Overheids Accountants Bureau (SOAB) verzocht op een reeks betalingen een rechtmatigheidstoets uit te voeren. De constatering luidde dat in een aantal gevallen geen zekerheid is ontstaan omtrent de rechtmatigheid van de betalingen. De commissie heeft afgezien van nadere onderzoeken, omdat naar verwachting geen nieuwe bevindingen zouden worden geconstateerd.

In voorkomende gevallen, afhankelijk van de omvang of aard van de vordering, heeft de commissie de drie betrokken Ministers om instemming gevraagd op het afhandelen van die vorderingen.

Ondanks het feit dat er tot nu toe twee maal een oproep in de media is gedaan om vorderingen van vóór 10 oktober 2010 voor november 2012 bij de commissie in te dienen melden zich nog steeds schuldeisers, ook al is het ruim vier jaar na de ontmanteling van de Nederlandse Antillen.

Om die reden is er in de boedelbalans een paragraaf "niet uit de balans blijkende verplichtingen" opgenomen. De commissie heeft besloten om daartoe in de balans een post Onvoorzien op te nemen van ANG 50 miljoen, die naar de in het concept eindrapport van de Commissie Inventarisatie en Waardering Boedel land Nederlandse Antillen vastgestelde verdeelsleutel (hierna te noemen generieke verdeelsleutel) is toebedeeld naar de drie landen. Uit deze post kunnen nagekomen schulden en door de rechtsopvolgende entiteiten te erkennen claims alsnog worden afgedaan.

De Vereffeningcommissie heeft kennis genomen van omvangrijke claims/te vorderen bedragen van bij wet ingestelde instellingen.

De Vereffeningcommissie is aangeschreven door de SVB, het APNA en het Bureau BZV. Deze instellingen hebben claims ingediend betreffende niet afgedragen premies en niet uitgevoerde betalingen voor de schommelfondsen.

Wat betreft de SVB heeft de directie bij brieven van 26 oktober 2011, 6 juni 2012 en 5 september 2014 aan de voorzitter van de Vereffeningcommissie gemeld dat de SVB de volgende vorderingen op het land de Nederlandse Antillen in haar jaarrekening 2010 (per 9 oktober 2010) heeft opgenomen:

- a. Een overheidsbijdrage in het meeverzekeren van gezinsleden ten bedrage van ANG 6.174.224;
- b. De verplichte dekking van de tekorten van de ZV/OV-fondsen ten bedrage van ANG 67.229.369;
- c. Nog te ontvangen AOV/AWW premies landsambtenaren ten bedrage van ANG 25.147.097,53;
- d. Verplichte dekking van de tekorten van het Fonds Ziektekosten Overheidsgepensioneerden ten bedrage van ANG 57.500.000.

Gelet op het ontbreken van een deugdelijke onderbouwing heeft de Vereffeningcommissie besloten om de vordering betreffende de nog te

ontvangen AOV/AWW premies ten bedrage van ANG 25.147.097,53 niet in de boedelbalans als schuld op te nemen.

De Vereffeningcommissie heeft na een dringend verzoek van de Directie van de SVB in de vergadering van november 2012 besloten om een deel van de vordering van het FZOG in te willigen en een bedrag van ANG 7.5 miljoen vanuit de Euro rekening over te doen maken.

De vorderingen onder:

- a. Overheidsbijdrage in het meeverzekeren van gezinsleden ten bedrage van ANG 6.174.224;
- b. Verplichte dekking van de tekorten van de ZV/OV fondsen ten bedrage van ANG 67.229.369; en
- d. Verplichte dekking van de tekorten van het FZOG ten bedrage van ANG 57.500.000

zijn in de boedelbalans opgenomen en naar de drie rechtsopvolgende landen toebedeeld. Daarbij is de generieke verdeelsleutel toegepast.

Het APNA heeft aan de Vereffeningcommissie een kopie van een schrijven aan de toenmalige Secretaris-Generaal van Financiën van Curaçao van 29 september 2011 doen toekomen met een opsomming van openstaande facturen en rekeningen van APNA ten laste van het land Nederlandse Antillen. Het betreft ANG 15.8 miljoen aan pensioenbijdragen, ANG 1.1 miljoen aan duurtetoeslagen vordering en ANG 1.4 miljoen aan huurachterstand van overheidsdiensten in het APNA complex. Na een nadere toetsing is uiteindelijk een bedrag van ANG 16.122.956 opgenomen als schuld in de boedelbalans per 9 oktober 2010.

Het Bureau Ziektekostenverzekering (BZV) heeft een claim ingediend op de boedel van het land de Nederlandse Antillen conform de jaarrekening van BZV per 9 oktober 2010 van bijna ANG 117 miljoen. Het betreft een subsidievordering opgebouwd in de jaren 1997 t/m 2010.

De Vereffeningcommissie heeft juridisch advies gevraagd omtrent de houdbaarheid van deze vordering. Deze vordering is niet opgenomen in de

jaarrekening van het fonds AVBZ. Uiteindelijk is de vordering niet ontvankelijk verklaard en derhalve niet opgenomen in de boedelbalans.

Daarnaast is in de boedelbalans een vordering van BZV op het land Nederlandse Antillen opgenomen betreffende door de toenmalige landsontvangers geïnde premies die vervolgens niet zijn afgedragen aan het BZV.

De Vereffeningcommissie heeft zich gebogen over de vordering, die TELEM Sint Maarten heeft geclaimd op het land Nederlandse Antillen.

De oorspronkelijke claim bedraagt ANG 7 miljoen.

Gezien de lange periode dat de vordering open staat is daaraan een post interest toegevoegd van ANG 8 miljoen. De Minister van Financiën van Sint Maarten heeft de commissie meegedeeld de schuld te aanvaarden en de commissie verzocht de schuld in de boedelbalans als schuld op te nemen in plaats van vermelding bij de "Niet uit de balans blijvende verplichtingen".

De commissie heeft de claim niet inhoudelijk beoordeeld. Zij is echter van mening dat gezien de hoogte van deze claim, Sint Maarten als rechtsopvolger eerst met de twee andere landen had moeten overleggen alvorens deze betwiste boedelschuld eenzijdig te erkennen.

De commissie is in haar oordeel verdeeld en adviseert deze kwestie in de politieke besluitvorming te agenderen.

Adviezen van de Vereffeningcommissie.

De commissie heeft naast de afhandeling van vorderingen en schulden én de vaststelling van de boedelbalans met het advies toedeling in enkele specifieke vraagstukken mogen adviseren.

De Minister van Justitie van de Nederlandse Antillen beschikte over een Criminaliteitsfonds. De gelden in dit fonds zijn na een onderzoek door en een advies van de Vereffeningcommissie uiteindelijk met instemming van de drie betrokken ministers toebedeeld aan Curaçao, Sint Maarten en Nederland.

Het Bureau Telecommunicatie en Post van de Nederlandse Antillen beschikte over een bestemmingsreserve opgebouwd uit ontvangen concessiegelden. De

Raad van Ministers van de Nederlandse Antillen had in 2009 besloten dat die reserve bestemd mocht worden ter financiering van projecten ter stimulering van ICT in het basisonderwijs, het zogenaamde "One Laptop per Child" programma. De commissie heeft geadviseerd om de beschikbare gelden - ANG 26 miljoen - volgens de door de Raad van Ministers voorgestelde verdeelsleutel toe te delen aan de drie rechts opvolgende landen.

Bij Ministerieel Besluit en Landsbesluit d.d. 3 juni 2010 respectievelijk 19 juli 2010 hebben de Ministers van Volksgezondheid en van Financiën, respectievelijk de regering van het land Nederlandse Antillen, besloten dat het land Nederlandse Antillen de verplichting inzake Duurtetoeslag en VUT van de ambtenaren van het toenmalige Landslaboratorium, die per 1 oktober 2000 ter beschikking zijn gesteld van het Analytisch Diagnostisch Centrum N.V. (ADC) op zich neemt voor zover deze verplichting betrekking heeft op de dienstjaren vóór 1 oktober 2000. Een actuariële berekening heeft geleid tot een voorziening op peildatum 10 oktober 2010 ten bedrage van ANG 13.818.795. Deze voorziening is opgenomen op de boedelbalans en in het toedelingsvoorstel geheel toebedeeld aan Curaçao. Op verzoek van de Vereffeningcommissie heeft het Algemeen Pensioenfonds Curaçao onderzocht of zij het beheer over deze voorziening zou kunnen voeren. De directie van het APC heeft te kennen gegeven dat zij geen beheerverantwoordelijkheid voor haar rekening kan nemen. Men achtte de financiële risico's, die aan dat beheer zijn verbonden alsmede de administratieve lasten te hoog.

Het APC is overigens wel belast met de uitbetaling van de DT en VUT uitkeringen. Het APC claimt de uitbetaalde uitkeringen vervolgens bij het ADC. De Vereffeningcommissie heeft de claim van vóór 10 oktober 2010 uit de boedel beschikbaar gesteld. Daarbij is de verdeelsleutel 79 % land Nederlandse Antillen en 21 % eigen middelen ADC gehanteerd, zodat ANG 1.016.626 is uitgekeerd.

Voor de goede orde wil de Vereffeningcommissie opmerken dat meer overheidsbedrijven DT en VUT verplichtingen hebben. Alleen voor het ADC is het eerdergenoemde Landsbesluit van toepassing.

De Stichting Economische Ontwikkeling (SEO) beschikt over een vermogen bestaande uit leningen aan verschillende bedrijven/organisaties in Curaçao, Sint Maarten en Bonaire alsmede uit liquide middelen. De commissie heeft zowel van Curaçao, Sint Maarten en Nederland het verzoek ontvangen om te bemiddelen bij het toedelen van dat vermogen. Daartoe heeft de commissie in november 2013 een advies opgesteld aan de Minister van Economische Zaken van Curaçao met een afschrift aan de Minister van Financiën van Sint Maarten, voorzien van een advies van HBN Law. De strekking van het advies luidt dat het aan te bevelen is om gezamenlijk te onderzoeken of de SEO geliquideerd kan worden, waarna het vermogen volgens de generieke verdeelsleutel zou kunnen worden toebedeeld. Overigens staat het vermogen van de SEO niet op de boedelbalans.

Met betrekking tot het Stimuleringsfonds Saba en Sint Eustatius is geadviseerd, dit fonds op te heffen, wat uiteindelijk ook in gang is gezet.

Het land Nederlandse Antillen heeft een deelneming van 35 % in de Saba Bank Resources N.V. .

De Vereffeningcommissie heeft aan de drie betrokken Ministers een advies uitgebracht over de toedeling van deze deelneming aan de drie rechts opvolgende landen.

De Vereffeningcommissie heeft verder geen advies uitgebracht over de consequenties van de nieuwe Petroleumwet Saba Bank BES, die regelt dat de aandelen slechts in handen kunnen zijn van het Rijk.

De Vereffeningcommissie en de drie betrokken Ministers.

De Vereffeningcommissie heeft gemeend om de drie betrokken ministers met enige regelmaat te informeren over de voortgang van haar werkzaamheden door middel van de vier tussenrapportages.

Daarenboven heeft de Voorzitter de ministers verzocht om een standpunt in te nemen en daarover de commissie te informeren inzake dossiers met een groot financieel belang en of een mogelijk politieke gevoeligheid.

Een post in de activa op de boedelbalans betreft de waarde van de deelnemingen van het land Nederlandse Antillen in naamloze vennootschappen.

Per 10 oktober 2010 is de rechtsopvolging met betrekking tot de door het land Nederlandse Antillen gehouden aandelen in naamloze vennootschappen krachtens artikel 6 van het Rijksbesluit rechtsopvolging burgerlijke rechten en verplichtingen Nederlandse Antillen geregeld. De desbetreffende bijlage is toegevoegd. Het artikel 6 regelt de juridische eigendomsoverdracht. Ten behoeve van de toedeling en het Vereffeningssakkoord heeft de Vereffeningsscommissie aan de drie betrokken Ministers gevraagd een standpunt in te nemen over deze juridische toedeling.

Het is immers mogelijk dat een rechtsopvolgend land besluit om af te zien van de economische eigendom van de bij artikel 6 toebedeelde aandelen.

De Vereffeningsscommissie heeft geen reacties mogen ontvangen, zodat het vraagstuk zal worden verlegd naar de politieke besluitvorming omtrent de toedeling en de vereffening.

III. Boedelbalans van het land Nederlandse Antillen per 9 oktober 2010, voorzien van een bevindingenrapport van KPMG.

Bijlage A 1. De Boedelbalans van het land Nederlandse Antillen d.d. 27 oktober 2014;

Bijlage A 2. Het Bevindingenrapport van KPMG d.d. 18 november 2014;

Bijlage A 3. Memorandum van de Vereffeningsscommissie d.d. 2 december 2014.

De overwegingen bij de opstelling van de boedelbalans

Tijdens haar werkzaamheden heeft de commissie de volgende afwegingen gemaakt:

1. De boedelbalans is een totaal balans van de activa en passiva van de entiteit land Nederlandse Antillen én de bij wet ingestelde instellingen. Ten behoeve van de besluitvorming en toedeling van de activa en de passiva zijn de posten behorend bij de wet ingestelde instellingen uit de balans gehaald;
2. Bij de opstelling van de Boedelbalans door de Kleine commissie is o.a. gebruik gemaakt van de laatste jaarrekening van het land de Nederlandse Antillen van 1-1-2010 tot 10-10-2010. Deze jaarrekening

is niet gecontroleerd door de Rekenkamer van Curaçao noch door de SOAB. Naar verwachting zal het geen goedkeurende verklaring worden, omdat dat in het verleden meestal ook niet het geval was;

3. In zowel de actiefzijde als de passiefzijde van de boedelbalans zijn onzekerheden blijven bestaan bij een aantal posten. De commissie heeft enkele acties ondernomen om deze onzekerheden te mitigeren. Ten eerste heeft de commissie een onderzoek laten uitvoeren naar het ontstaan, bestaan, de afloop en de mogelijke inbaarheid van de vorderingen en overlopende activa na 10 oktober 2010, zoals op de boedelbalans opgenomen en waarover op 22 april 2013 de SOAB heeft gerapporteerd. Ten tweede heeft de commissie een onderzoek laten uitvoeren naar de post Liquide Middelen, zoals opgenomen op de boedelbalans en waarover de SOAB op 22 juli 2013 heeft gerapporteerd;
4. Op basis van deze rapporten is de boedelbalans aangepast. Na de genoemde onderzoeken - en ook al is het inmiddels vier jaar na de transitiedatum - melden zich nog steeds schuldeisers. Daarom heeft de commissie besloten om op de boedelbalans een post Onvoorzien op te nemen van ANG 50 miljoen en een paragraaf "Niet uit de balans blijvende verplichtingen";
5. Bij de waardering van de deelnemingen is de waarde op basis van de beschikbare jaarrekeningen opgenomen, ook al was er niet altijd een goedkeurende accountantsverklaring en ook al was dat niet altijd de economische waarde. Wel is gekeken of er wellicht stille reserves aanwezig waren.
In geval van een deelneming met een negatief eigen vermogen, is dat opgenomen, ook al was het niet duidelijk, of de staat de Nederlandse Antillen de verliezen zou hebben aangezuiverd. Als voorbeeld dient het negatieve vermogen van Winair.

IV. Toedeling van de activa en passiva naar de drie rechts opvolgende landen.

Bijlage B 1. De toedeling van de activa en passiva naar de drie rechts opvolgende landen;

Bijlage B 2. Geactualiseerd verloop van de bankrekeningen Gouvernement Speciaal.

De Vereffeningcommissie heeft - uitgaande van de boedelbalans - een advies voorbereid waarover de drie betrokken ministers in gezamenlijk overleg tot overeenstemming moeten komen. Het Rijksbesluit rechtsopvolging burgerlijke rechten en verplichtingen Nederlandse Antillen regelt de juridische overgang van de verschillende componenten van de bezittingen en schulden van het land Nederlandse Antillen naar de drie landen Curaçao, Sint Maarten en Nederland. De in het (concept) Eindrapport van de Commissie Inventarisatie en waardering boedel land Nederlandse Antillen opgenomen verdeelsleutel, alsmede de gekozen indeling, heeft de Vereffeningcommissie gevolgd, geheel conform de onderhavige Onderlinge regeling.

Daarmede zijn de twee grondslagen van de boedelscheiding en toedeling geregeld. De boedelscheiding laat zien dat de economische waarde van de toebedeelde bezittingen en schulden niet in alle gevallen overeenkomt met de waardes, die krachtens de generieke verdeelsleutel zijn vast te stellen.

Uiteindelijk leidt het er toe dat onderlinge compensaties moeten worden berekend en verrekend.

De materiële vaste activa bestaan uit gebouwen en terreinen, vervoermiddelen, overige bedrijfsmiddelen en schilderijen en kunstvoorwerpen. De Vereffeningcommissie heeft besloten om alleen de waarde van de gebouwen te indiceren naar de waarde per oktober 2010.

Bij de toedeling van deze vaste activa is als uitgangspunt genomen: de activa gaan over naar de rechtsopvolgende entiteit waar deze zich op 9 oktober 2010 bevonden. Ter voorkoming van misverstanden: Nederland is benoemd tot rechtsopvolger voor zoverre het Bonaire, Sint Eustatius en Saba betreft.

Voor de entiteit dient dan ook te worden gelezen Nederland en niet één van deze drie eilanden. De toedeling van de financiële vaste activa is gebaseerd op verschillende grondslagen.

De Meerjarenplanleningen betreffen leningen aan het WEB en de Fundashon Cas Bonairiano, beide op Bonaire. Deze leningen zijn derhalve toebedeeld aan Nederland.

De deelnemingen van het land Nederlandse Antillen zijn deels op basis van 75 % Curaçao, 25 % Sint Maarten, deels op basis van de generieke sleutel (73,3 %, 18,75 % en 7,95 %), deels 92,05 % Sint Maarten en 7,95 % Nederland (Winair) en deels voor 100 % aan Curaçao toebedeeld.

De vermogens van de instellingen voortvloeiend uit wetgeving: Postspaarbank, UNA, Landsloterijen Bureau Intellectuele Eigendommen zijn voor 100 % toebedeeld aan Curaçao.

De vordering op Aruba bedraagt per saldo ANG 29.530.781. Deze vorderingen zijn in de boedelbalans opgenomen onder debiteuren voor ANG 15.016.021, onder overige debiteuren voor ANG 1.340.194, verminderd met onder voorschotten ANG 3.738.158, per saldo ANG 12.618.057, alsmede onder te vorderen Solidariteitsfonds voor ANG 16.912.724. Deze posten betreffen onder andere door het land Nederlandse Antillen voorgeschoten bijdragen van Aruba aan het Solidariteitsfonds én aan gemeenschappelijke instituten als de Kustwacht en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

De Vereffeningcommissie heeft in dit dossier geen actie ondernomen richting de Minister van Financiën en Overheidsorganisatie van Aruba.

De commissie brengt dit vraagstuk derhalve onder de aandacht bij de politieke besluitvorming met betrekking tot dit eindrapport.

Bij de toedeling van de post Liquide middelen heeft de Vereffeningcommissie gemeend als eerste optie de over- en onderbedeling van de respectieve rechts opvolgende landen te compenseren door Sint Maarten een groter deel van deze post toe te delen, dan waar Sint Maarten volgens de generieke sleutel recht op zou hebben. De tweede optie bevat de toedeling van de liquide middelen op basis van de generieke verdeelsleutel. De eerste optie is toegelicht op bladzijde 10 van het Voorstel toedeling boedel land Nederlandse Antillen en is uitgewerkt in het voorstel toedeling boedel en zichtbaar gemaakt in de bijlagen 7, 8 en 9 bij het Voorstel toedeling boedel land Nederlandse Antillen.

Voor alle duidelijkheid: de Vereffeningcommissie legt de keuze bij de politieke besluitvorming.

Bijzondere aandacht heeft de Vereffeningcommissie besteed aan de toedeling van de schulden van het land Nederlandse Antillen aan de SVB.

Uiteindelijk heeft de commissie besloten deze schulden toe te delen op grond van de generieke verdeelsleutel en niet op grond van de bij de boedelscheiding SVB gehanteerde sleutel.

Dit is consistent met de verdeling van de andere posten van de boedelbalans.

V. Vereffeningssakkoorden.

Paragraaf 2 van de Onderlinge regeling werkt in de artikelen 2, 3, 4, 5 en 6 het begrip Vereffeningssakkoorden uit.

De Vereffeningcommissie is van mening dat het samenstel van de Boedelbalans en het Toedelingsvoorstel tegemoet komt aan de strekking van genoemde artikelen. De commissie heeft er voor gekozen om - in tegenstelling tot wat artikel 5 bepaalt - niet jaarlijks, met ingang van 2012, de drie betrokken ministers uit te nodigen om vast te stellen in hoeverre er nadere onderlinge vorderingen tussen de landen bestaan betreffende verdeling van activa en passiva waarvan de waarde ten tijde van het besluit nog niet kon worden bepaald.

De commissie is van mening dat de voorliggende Boedelbalans en het Toedelingsvoorstel meer zekerheden bieden en dat daarmee het proces van vereffening - als eindvereffening - zorgvuldiger en effectiever kan geschieden. Krachtens artikel 5 adviseert de commissie de drie ministers om binnen drie maanden na ontvangst van dit eindrapport inclusief de Boedelbalans en het Toedelingsvoorstel een gezamenlijk besluit te nemen ter uitwerking van het advies.

Bij het voorbereiden van de te nemen besluiten kunnen geschillen ontstaan. Artikel 14 van de Onderlinge regeling boedelscheiding land Nederlandse Antillen voorziet in een geschillenbeslechting.

De commissie wijst tevens op artikel 6. Van de Onderlinge regeling dat bepaalt dat indien een besluit over het vereffeningssakkoord is genomen, binnen drie

maanden na dat besluit aan de verplichtingen tot eventuele overdracht van aandelen of betalingsverplichtingen wordt voldaan.

De Vereffeningcommissie stelt zich beschikbaar om te adviseren dan wel te assisteren bij het voldoen aan de laatste zin van de preambule van de Onderlinge regeling:

“dat het voorts wenselijk is afspraken te maken over de feitelijke afwikkeling van de scheiding van de boedel“.

Indien de drie betrokken ministers tot een gezamenlijk besluit zijn gekomen over de vaststelling van de boedelbalans én over de toedeling van de activa en passiva zal de boedelscheiding en vereffening geëffectueerd moeten worden.

Het betreft dan onder andere:

- het overschrijven van de Materiële Vaste Activa, zoals het vastgoed, in de betreffende registers van het Kadaster, voor zover dat nog niet is gebeurd;
- Het zorg dragen voor de juiste aandelenoverdracht in de aandelenregisters, voor zover dat nog niet is gebeurd;
- Bij het niet aanvaarden van de rechtens toekomstende aandelen het doen waarderen van die aandelen en zorg dragen voor afwikkeling van de financiële compensatie;
- Het toezien op de uiteindelijke vereffening van de diverse Instellingen voortvloeiende uit wetgeving;
- Het assisteren bij de afwikkeling van de diverse vorderingen en schulden en het daarbij namens de drie rechtsopvolgende landen optreden richting de diverse partijen;
- Het feitelijk doen overmaken van de liquide middelen en het opheffen van de beide rekeningen Gouvernement Speciaal;
- De afwikkeling van de diverse posten, die zijn genoemd onder de "Niet uit de balans blijvende verplichtingen".

Tot slot:

De voorzitter, leden en secretaris hebben met genoegen de opgedragen taken uitgevoerd. Zij danken alle partijen voor het in de commissie gestelde vertrouwen en voor de samenwerking bij het voltooien van de opdracht.

Den Haag, Philipsburg en Willemstad, 4 december 2014.

Mr. F. Metry

A.C. Cijntje R.A.

J.M.A. James

J. Maan A.A.

drs. R.J. Cornax